І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-0749
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. No. 88. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го ТРАВНЯ (MAY) 1964 Ч. 88. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОДОВЖУЄ СВІЙ ПОХІД ПРОТИ УБОЗТВА

Атланта, Джорджія. — Президент Джансон в дні 7-го травня продовжував свій похід проти убозтва, який розпочав був минулого тижня, і в якому він дещо наслідує покійного президента Франкліна Д. Рузвелта. В першому дні Президент відвідав стейти в районі Аппалачських гір Теннессі, Мериленд, Огайо, Вест Вірджінію та Північну Кароляйну, а в п'ятницю 8-го травня мав промовляти в двох місцевостях в Джорджії. Президент ніде не порушував політичних проблем і нічого не хотів чути про політику, відбуваючи подорож джетовим літаком, гелікоптером та автом. Президента вітали всюди овацiйно, а головно в Ноксвіллі, Теннессі, куди він прибув до університету поза наперед визначеною програмою. Це були щойно другі відвідини південних стейтів, від коли він став президентом ЗДА. Але в промовах Президента не було нічого регіонального, хоч він відвідав шість стейтів, де довший час є більше число безробітних, і внаслідок цього є в деяких районах нужда. В Кумберленді, Мериленд. Президент заявив: „Ми не зможемо виграти нашої війни проти нужди так довго, поки не збудиться сумління усього народу. Не матимемо спокою, поки кожний громадянин не зрозуміє, що терпіння його сусідів є закликом до дії". В університеті стейту Огайо в Атенах Президент казав, що убозтво ховається поза маски достатку. Але я закликаю вас допомогти мені піти туди та зірвати й виявити нужду, щоб ми бачили, що маємо, і щоб ми щось робили в цьому напрямі. Президент промовляв головно до молоді і закликав її, щоб рішуче діяла, хоч теперішній світ любить ховати свої почування за холодним обличчям та нічим не захоплюватися. Але Джансон заявив: „Я вірю разом із Емерсоном, що не можна доконати жадного діла без ентузіязму". Президент казав, що ціллю його уряду є вже тепер, а не завтра, розв'язати ту проблему, яка завжди стоїть перед людьми. Треба вирішити важкі справи: відбудувати міста, очистити в них повітря, очистити воду в ріках, запевнити однакову справедливість для всіх громадян, зліквідувати нужду, де вона існує, знищити неграмотність та недуги. Хоч Президент ні словом не згадував про політику і цьогорічні вибори, то все ж таки відчувалося виборчу атмосферу, коли Джансон поданням руки вітався з численними людьми на вулицях і площах, та обіцяв їм знищити нужду в цій країні. Президент згадував президента Ф. Д. Рузвелта, і цим викликав захват у присутніх, бо покійний президент Рузвелт є ідолом в тих стейтах, які відвідував Джансон. В Носквіллі Президент затримав авто перед хатою Гаррісон Мура, який як інвалід праці не може працювати. Мур, його дружина й сусіди сиділи на ґанку, коли надїхав Джансон. Він висів із авта та привітався з присутніми. Це викликало сенсацію, і один чоловік, що стояв на хідннку, почав голосно кричати: „Тут є Президент", на що збіглися люди із сусідніх хат. Подібні затримки робив Джансон і в інших місцях. Але обороняючи свою програму боротьби проти нужди, Президент мусів згадати республіканців, які висміюють пляни уряду знищити убозтво і називають їх політичним агітаційним засобом, щоб виграти вибори. Президент казав, що в 30-ох роках республіканці виступали проти проекту президента Ф. Д. Рузвелта завести соціяльне забезпечення, а тепер навіть соромляться до цього признатися. 7-го травня вперше разом із Президентом виступала і його старша донька Линда Бирд, яка кілька разів промовляла, викликаючи сенсацію серед студентів. Вона казала між людей, кажучи, що „хоче вчитися не з книжок, але від людей".

Фармери домагаються зменшити федеральну контролю над фармерською продукцією

Кензас Ситі, Мізурі. — Республіканський Крайовий Комітет скликав регіональну нараду фармерських представників із стейтів Мізурі, Кензасу, Оклагоми, Айови та Небраски в справі фармерської програми в республіканській цьогорічній платформі на Номінаційній Конвенції, що має початися 13-го липня. На нараді було 400 фармерських представників, і більшість із них заявилася за те, щоб ступнево редукувати федеральну контролю управної ріллі під окремі культури, та щоб зменшити імпорт волового м'яса з закордону для підтримки американської продукції. Оклагомський губернатор Генрі Беллмон, який є рільником, сказав: „Більшість фармерів воліли б, щоб їх залишити самих. Вони не чекають від уряду ні жадну допомогу". Фармерка Глени Пардин з Айови сказала: „Ми не бажаємо соціялізованих фарм". Конґресмен - республіканець з Міннесоти Алберт Квай казав, що урядова фармерська програма повинна дозволяти фармерам вирішувати деякі справи.

Померла видатна артистка Ніна Горленко

Філядельфія. — У понеділок 4-го травня тут померла після важкої і довгої недуги на 74-му році життя видатна артистка українських театрів Ніна Горленко. Закінчивши Драматичну Школу ім. Лисенка в Києві, вона розпочала свою артистичну кар'єру в театрі М. Садовського. У 1930-их роках грала в театрі ім. Шевченка. По війні перебувала спочатку в Зах. Німеччині, де талановито виконала багато ролів в Ансамблі Українських Акторів, потім переїхала до ЗДА. Коронними ролями покійної артистки була Бояриня в п'єсі Л. Українки та Агапії в „Народному Малахії" М. Куліша. Була чудовою декляматоркою творів Т. Шевченка.

У ДЕНЬ МАТЕРІ

НАВЧІТЬ МЕНЕ, МАМО!

І книг прочитав я, здається, немало,
Вже й батьком став Ваших коханих внучат,
Та жити на світі — навчіть мене, Мамо,
Як Бог все життя Ваше довге навчав!

Навчіть мене бути у темряві зрячим,
Навчіть в лябіринті незнаних ідей,
Де розум безсильний, там серцем гарячим,
Очима душі пізнавати людей!

Навчіть мене, Мамо, прощати образи,
Як Ви їх прощали всім, завжди і скрізь!
В найбільшому горі, в болючій екстазі
Навчіть мене плакати мовчки, без сліз!

Навчіть мене, Мамо, тієї молитви,
Що нею Ви нас зберегли у війні!
Навчіть, як Великого Бога хвалити
За хліб і свободу в гужій стороні!

Як Ви, хочу бути таким до загину,
Тому Вас від щирого серця молю:
Навчіть мене завжди мою Україну
Любити, як Вас я — о, Мамо! — люблю.

Іван Овечко

Панама домагається економічних концесій; зміну договору відкладає на пізніше

Панама. — З урядових кол повідомляють, що панамський уряд під час переговорів із представником ЗДА в першу чергу домагатиметься економічних концесій від Америки, а справу зміни договору про вживання Панамського Каналу відкладається на другий плян. Ця заява свідчить про це, що панамський уряд змінив своє становище, бо давніше на першому плянi було панамське домагання про зміну договору з 1903-го року, згідно з якими ЗДА користали з Зони Панамського Каналу, так, немов із своєї власної території. Зміна панамського становища відбулося по - тихо, бо уряд не хоче робити з цієї справи політичної проблеми тому, що 10 травня в Панамі мають відбутися вибори. Теперішній президент Панами Роберто Ф. Чярі хотів би розв'язати непорозуміння із ЗДА до 1-го жовтня, це значить до того часу, коли він закінчить свою каденцію. Він знає, що договір про зміну договору вимагає багато часу, принаймні одного року, а справу більшої оплати за вживання Каналу можна б вирішити в короткому часі. Але ця зміна в черзі вирішування панамських домагань зовсім не свідчить про те, що Панама залишає справу зміни договору з-перед 60 років.

Сподіваються, що можна буде щепити людей проти „власного пістряка"

Вашингтон. — На річних зборах Американського Мікробіологічного Товариства, як подає „Ню Йорк Таймс" з 7 травня, спеціялісти з Мишиґенського університету доповідали про те, що зростає надія на те, що можна буде щепити людей, щоб забезпечити їх проти їхнього власного пістряка. Ці досліди є нові, але вони спираються на давній теорії про те, що пістрякові клітини в людському організмі постійно виникають, але їх нищить завжди відпорна сила організму, яка завжди побороє всі віруси, які знайдуться в людському тілі. Коли ж деякі клітини з вірусом виїдуть переможно в цій боротьбі добрих і злих бактерій, тоді виникає в людини злоякісний тумор, названий пістряком. Ненсі Губер повідомила про те, що переведені досліди показали, що можна імунізувати мишу проти пістряка, щоб її пістряк міг розвиватися в її організмі. Але ще не є відомо, чи це щеплення було б успішне і проти тих пістрякових клітин, які виникають в організмі самовільно (спонтанно), це значить без відомих причинових спобудників.

Большевики приспали наркотиками 3-ох американських військових атташе

Москва. — Щойно тепер виявилося, що 25-го березня цього року трьом американським військовим атташе — морському, летунському і морської піхоти — домішано в ресторані в Одесі до страв якихсь наркотиків, після чого всі вони прокинулись на другий день в своїй кімнаті в готелі наче приголомшені. Те саме сталося з британським морським атташе, який був в їх товаристві. Тими військовими атташе були підполк. Дж. М. Лендріген, лейтенант-коммодор Самер Шапіро і підполк. В. Л. Ван Мітер та британська лейтенант - коммодор Гервей - Семоел. Наркотини очевидячки не були дуже сильні, ані трійливі, бо не залишили поганих наслідків для здоров'я названих військовиків, які усі повернулись наступного дня до Москви. Тому американські й британські власті затаїли спершу цю справу і щойно в минулу суботу представники амбасад ЗДА і Британії заклали протест знакотизування отих військових атташе устний протест в совєтському міністерстві закордонних справ. Американські й британські власті збентежені тією подією, якої ніби не вміють пояснити собі. Насувалась відразу підозра, що американських і британських військових атташе приспано наркотиками на те, щоб могти основно перешукати їх кімнати, всі їх папери і зміст їх кишень, але буцімто не знайдено доказів на це і нічого тим старшинам не пропало. З другого боку, насипання якихсь наркотиків, чи пак насонних порошків до харчів в одеському ресторані могло бути заплянованою зговором змовою, бо закордонні військові атташе зобов'язані заплошувати кожний свій виїзд поза межі Москви. Тому й ота їхня подорож до Одеси була наче офіційною і совєтські власті в Одесі могли бути заздалегідь попереджені про приїзд військовиків.

Соціялістична Партія Праці має великі шанси прийти до влади в Британії

Лондон. — У міських виборах в Англії і Валії, які відбулись в минулу середу, Соціялістична Партія Праці віднесла світлу перемогу. За вислідами виборів до міських рад у 377 містах з-посеред усіх 390 міст, де такі вибори відбулися, соціялісти зискали на 254 мандати більше, як їх мали, консервативні втратили 132 мандати, лібералі втратили 59 мандатів, незалежні 64 мандатів, а комуністи зискали один. Коли пригадати, що в 1961 році та сама Партія Праці втратила була 220 мандатів у міських радах, то теперішня перемога є безумовно знаменним показчиком поважної зміни настроїв. У квітні цього року Партія Праці здобула також поважну перемогу у виборах до повітових рад та до міської управи у Великому Лондоні. Всі ці вибори дають переконання лідерам Партії Праці, що в осінніх парляментарних виборах вони виграють великою більшістю та що зіштовхнуть Консервативну партію до опозиції.

Комунікаційна Сателітна Корпорація продає $20-уділи на суму $200 мільйонів

Ню Йорк. — Біржова Комісія дала дозвіл Комунікаційній Сателітній Корпорації продавати $20-уділи на — $200 мільйонів. Ця Корпорація має адмініструвати цілу систему сателітів, які будуть в Космосі, звідки передаватимуть відомості до всіх частин світу. Ці уділи мають продавати на біржах в Ню Йорку, на Середньому Заході і над Пацифіком. Біржові посередники кажуть, що одній особі продати найбільше 50 уділів. Можливо, що це число збільшать пізніше до 100, але воно вже буде остаточним, бо є урядова вимога, щоб членами - удільовцями були якнайширші кола громадянства. 700 посередників — продавців дорогоцінних паперів є уповноважені продавати уділи Сателітної Корпорації. Всіх уділів має бути 10 мільйонів, а будова й інсталяція цілої сателітної системи має коштувати — $200 000 000. Половину з усіх уділів, себто — 5 000 000, мають закупити 200 комунікаційних компаній. Сподіваються, що ці уділи даватимуть добрі відсотки, коли буде функціонувати Комунікаційна Сателітна Система.

АМЕРИКА ДОПУСКАЄ МОЖЛИВІСТЬ ЗМІНИ СТРУКТУРИ НАТО

Вашингтон. — З'єднані Держави не є проти зміни структури Атлантійського Союзу, критикованої деякими европейськими союзниками, головно Францією, але є проти публічного таврування її і роблення з цих справ предмету спору. ЗДА вважають теж, що куди важливішою є справа політичної єдности Західньої Европи та гармонійної співпраці Західньої Европи з Америкою в підході до великих міжнародних проблем, як переводження суто формальних структуральних змін у військовій верхівці НАТО чи продовжування спору на тему інтеграції збройних сил членських держав Атлантійського Союзу. Зрештою, ЗДА признають, що від часу заснування НАТО зайшли у світі великі зміни і слід пристосувати до них також характер і діяння Атлантійського Союзу. ЗДА признають також, що НАТО не є за своєю структурою і діянням ідеальною організацією, яка проте здійснила свою головну мету, задля якої була покликана до життя — зупинила совєтський імперіялістично - агресивний похід на Захід і відбудувала західню мілітарну потугу. Такі і багато інших думок висловив заступник державного секретаря Джордж Болл у своїй промові на форумі Центру для Стратегічних Студій при Джорджтавнському університеті у Вашингтоні. Промова Джорджа Болла, присвячена Атлантійському Союзові, була виголошена у зв'язку з Радою НАТО, яка збирається в найближчому тижні. За газетними твердженнями на тій Раді НАТО на міністерському рівні державний секретар Дін Раск наполягатиме на Францію і Британію, щоб вони припинили достави продуктів свого важкого промислу на Кубу. Поруч із цим — одною з найголовніших справ на тій Раді НАТО має стати знову справа створення надводної фльоти з 20-х кораблів, озброєних атомовими ракетами типу „Полярїс" та з різнонаціональною залогою. За цим проєктом заявились 8 держав, але гостро виступає проти нього стану здоров'я. Найпопулярніший секретар Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) д-р Дірк Стіккер переходить з нем 1-го серпня ц. р. у стан спочинку внаслідку поганого стану здоров'я. Найповажнішим кандидатом на його місце є італійський амбасадор у Парижі Манліо Брозіо. Попередником Стіккера, колишнього голляндського міністра, був Пол Генрі Спаак, теперішній бельгійський міністер закордонних справ. Ця справа буде вирішуватись на найближчій конференції міністрів закордонних, військових і фінансових справ 15-ох членських держав НАТО, яка почнеться 11-го травня в Гаазі. За газетними передбачуваннями, на тій конференції вирине передусім справа розбіжностей всередині самого НАТО: центром тих розбіжностей є критика французького президента де Голя на адресу теперішньої військово - політичної концепції і структури НАТО, що її де Голь окреслює, як перестарілу. Однак в останніх тижнях постав також поважний конфлікт між Грецією, яка підтримує своїх кипрських земляків, і Туреччиною, яка підтримує кипрських турків. Незалежно від цієї найближчої Ради НАТО, в червні або найпізніше у липні мають розглядати ревізію теперішньої військової структури НАТО, за якою під Парижем існує головна кватира та у Вашингтоні так звана Постійна Група, куди належать генерали ЗДА, Британії і Франції. Західня Німеччина вимагає репрезентації в Постійній Групі, а Франція вважає, що існування двох керівних військово - плянувальних центрів НАТО вносить чимало хаос!

Пейпінґ затіснює політичну контролю над робітниками

Гонг Конг. — На останньому збігові партійних проводирів, що відбулося в Пейпінгу від 6-го березня до 3-го квітня цього року, рішено завести „військову дисципліну" між робітниками. Керівники китайської компартії думають здійснити цей плян через створення цілої армії політруків, які будуть приділювані до фабричних дирекцій і так званих робітничих бригад, створених із 30 робітників. У 15-ох комуно - китайських міністерствах створено нові „політичні департаменти", які мають насаджувати отих політруків по всіх підлеглих їм клітинах. Вся та реформа проходитиме під гаслом „Учіться від Народньої Армії Визволення", при чому це гасло треба розуміти не тільки в переносному, але й буквальному сенсі: фабричних робітників і робітників та службовиків із служби комунікації висилатимуть гуртами на „перевишкіл" до армії, щоб там вони вчилися „дисципліни", себто сліпого послуху політрукам. За твердженням комуно - китайської преси, ця нова дурійка не має на меті підвищення промислової продуктивности, а переведення такої індоктринації робітничих кадрів в Китаї, щоб виключити всякі „ухили", небезпечні для комуно-китайського режиму, що занганжований у важкий спір з Москвою.

МИТРОПОЛИТ КИР АМВРОЗІЙ СЕНИШИН ПОБЛАГОСЛОВИВ НОВУ УКРАЇНСЬКУ ПАРАФІЯЛЬНУ ШКОЛУ В ЕЛИЗАБЕТІ

Нова українська католицька школа св. Володимира в Елизабеті із своїми учнями та учителями. Школу ведуть Сестри Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії.

Елизабет, Н. Дж. — Минулої неділі, 3-го травня, у цій нашій громаді, яку зараховується до прикладних і найбільш жертвенних в країні, відбулася велика врочистість благословення нової, цілоденної української католицької школи св. Володимира Великого при парафії і церкві цього ж імени. Акту благословення довершив первоієрарх Української Католицької Церкви в ЗДА, ВПреосв. Кир Амвросій Сенишин, в сослуженні місцевого пароха всч. о. Романа Боднара та духовенства і в приявності великої кількости громадян. Після здвигнення та віддання до вжитку величавих будинків українських католицьких шкіл в Ню Йорку і Джерзі Ситі, нова школа в Елизабеті є черговим досягненням нашої спільноти та збагаченням її стану посідання. Нова українська католицька школа в Елизабеті має вісім навчальних кляс, дитячий садок, канцелярію для директора, залю для учителів, інфірмар та кухню як також місце на добудову руханкової залі і авдиторії на 600 місць. Кошт будови виносив понад 300.000 долярів. Разом з благословенням нової школи відзначено й 60-ліття місцевої української католицької церкви і парафії св. Володимира. Після церковних відправ та врочистого благословення школи відбувся в приміщеннях одного з місцевих готелів бенкет, на якому почесним гостем був, виголосивши відповідну промову, ВПреосв. Митрополит Кир Амвросій. Майстром церемоній був Юрій Т. Сенчій. Програму під час бенкету започатковано співом американського гимну у виконанні Лесі Васьків та молитвою, яку проспівав місцевий церковний хор. Тостмайстром бенкету був впреп. о. ...мбелян Степан Тиханський, головний предсідник Союзу Українців Католиків „Провидіння", виголосивши відповідну промову. Гостей вітав господар парафії та школи, місцевий парох всч. о. Роман Боднар. З промовами виступали: головний касир УНСоюзу та провідний діяч-піонер елизабетської громади Роман Слободян, конгресмена Флоренс П. Дваєр, міський комісіонер шкільництва С. Р. Превост, місцеві радні Марі Гіллен і Едвард Френч та парох місцевої католицької церкви (східнього обряду) св. Петра і Павла всч. о. Орест Коман та всч. о. Йосиф Шарий з Шикаґо. Приявні на врочистості були декан Ню Джерзі преп. о. Антін Борса, гол. предсідник УНС Йосип Лисогір з дружиною та багато інших. У мистецькій програмі виступав хор бандуристів. Закінчено врочистість молитвою і співом українського національного гимну.

В АМЕРИЦІ

● Секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдолл, промовляючи на прийнятті американської роверової промисловости у Вашингтоні, закликав до того, щоб залишити для 55 мільйонів роверів в цій країні трохи місця на шляхах і автострадах, бо всюди розпаношилися авта і для роверів немає місця. Того самого дня роверами їздили по столиці відомий спеціяліст від сердечних недуг д-р Пол Додлі Вайт з Бостону, конгресмен з Флориди Д. Б. Фесцелл і секретар внутрішніх справ Юдолл.

● Секретар рільництва Орвілл А. Фрімен, зізнаючи в Палатній Рільничій Комісії, домагався, щоб організувати окрему комісію, яка досліджувала б вплив харчової крамниці, що контролюють всю харчову промисловість зі шкодою для фармерів.

● Пенсильванійський губернатор беспублікання Вілліям В. Скрентон заявив, що його згода прийняти пост кандидата на віце - президента не обмежується до якоїсь однієї особи, з чого виходить, що він погодився б кандидувати разом із аризонським сенатором Беррі Голдвотером, або з кимнебудь іншим, хто буде найменований на президентського кандидата.

У СВІТІ

● В Оренбурзькій області, на південному Уралу, місцеві збори комуністів — певне з благословенства вищого комуністичного начальства — прогнали сільсько - господарського диктатора Шеіхі Хайрулина та першого секретаря обласного партійкому Віктора Шуригіна, який призначив був на те керівне становище Хайрулина. Причина: банкрутство сільсько - господарських експериментів в Оренбурзькій області.

● У містечку Естелліа в північній Еспанії відбувся в минулу неділю з'їзд так званих карлістів, себто одної групи еспанських монархістів, з участю 50.000 осіб. Але вони задарма ждали цілий день, що приїхав до них їхній лідер, претендент до еспанського престолу князь Карльос Гуго Бурбонський, який в той сам день вернувся до Мадриду після свого вінчання в Римі з голляндською княжною Іриною.

● Індонезійський президент Сукарно заявив на величезному вічі в Якарті, де було яких 400.000 народу, що він мобілізує „21 мільйонів добровольців" задля „знищення Малайзії" нової південно - азійської держави, яку він, Сукарно, вважає „загрозою" для Індонезії. Але західні обсерватори заяву Сукарна вважають блефом, бо не вірять, щоб Сукарно був такий наївний і хотів спровокувати велику війну, в якій проти Індонезії виступили б Британія і Австралія.

● Міжнародна поліція Інтерпол дістала просьбу від італійського міністерства освіти — допомогти італійцям у поборюванні злодіїв мистецьких предметів та зокрема образів. За кількістю 700 випадків вломів до музеїв та грабунків кражі образів в різних галереях і музеях. Таким чином пропали, м. і., прецінні образи і мистецькі скульптури та мініятюри з часів Ренесансу.

● День Національного Виховання в Індонезії відбувся в той спосіб, що перед будинком міністерства освіти в Якарті на спеціяльній паралі спалено 500 книжок — англійських, французьких, німецьких і голляндських, як „ворожих до індонезійських ідей і теорій". Все ж індонезійський уряд відчув, що ця справа може спричинити великий шум у світі і тому — промовчав цієї історії і заголовки спалених книжок.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі 50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

У День Матері

У найкращій порі року, в другу неділю травня, в Америці й багатьох інших країнах світу відзначають день найголовнішої особи в родині — Матері, для якої створено найкраще слово в людській мові, яку вшановують особливим святом — Днем Матері. Відзначають цей день народи і країни, відзначають громади, родини та поодинокі особи, бо для кожного і всіх Мати — це початок життя, продовження людського роду, це любов і опіка, це самопожертва і невпинна турбота за інших, це все те, що найкраще і найшляхетніше.

Очевидно, що всі ці високі поняття і великі слова не завжди йдуть упарі з дійсністю. До зворушливих оповідань і леґенд про материнську любов, включно із відомою леґендою про материнське серце, яке, вирване з живих грудей рідним сином, питалось у нього, чи він, бува, не потовкся, впавши з коня, долучують і історії іншого характеру. Але це — виїмки, і не про них говорити в День Матері. Натомість треба сказати про те, що з нагоди цьогорічного Дня Матері відмітила дотепно одна із американських нюйоркських газет, пригадуючи, що Господь створив Єву з ребра, а не з стопи Адамової, і тому чоловік повинен дбати, щоб жінка була йому при боці, а не під стопою.

Ушановуючи Матір в цей її день, ми не можемо не скласти окремої пошани нашій, українській Матері, як по цей, так і по той бік залізної заслони. Немає бо на світі другої Матері, яка б виявила стільки любови і дбайливости про своїх дітей, як немає на світі другої Матері, яка перенесла б стільки терпінь і болю за своїх дітей. Ще й сьогодні в одній третині світу матері мусять турбуватися безліччю недостач для своїх дітей, ще й сьогодні мільйони матерів є у світі не мають для своїх дітей подостатку поживи, відповідного одягу, належної лікарської опіки, чи можливостей виховання і науки. Але не було в історії другого випадку, щоб матері мусіли безрадно і безпомічно приглядатись, як їхні діти пухнуть і гинуть із зорганізованого державною владою голоду, як це було в Україні в 193-проклятому році. Бували й бувають матері, яких обставини змушують розлучатись із своїми дітьми, але ніде в світі і ніколи в історії не було стільки випадків примусової розлуки матерів з їхніми дітьми, як це було і є в Україні. Образ Скорбної Матері в її найбільш трагічному виразі втілюється передусім в образі української матері.

Пам'ятаймо про це в неділю, в цьогорічний День Матері. Не всі з нас такі щасливі, що зможуть у цей день прийти до своєї Матері, передати їй китицю квітів і висловити свою любов, відданість і пошану. Багато з-поміж нас навіть не знають, де навіки спочили материнські кості, ще інші підуть на цвинтар і, поклавши квіти на могилу, змовлять за свою Матір молитву Господню. Але, без уваги на наші особисті обставини, кожний з нас згадає свою Матір у цей її День з безмежною любов'ю, бо немає на цьому світі нічого кращого, нічого шляхетнішого і нічого величнішого, як Наша Мати!

★

Законодавство і вибори

Президент Л. Б. Джансон заповів минулої середи на своїй останній пресовій конференції, що коли Конґрес не вирішить у найближчих днях найважливіших справ, що їх зголосив Уряд, то він, Президент, скличе Конґрес на надзвичайну сесію після партійних конвенцій. Відомо, що 13-го липня конвенція Республіканської партії відбудеться в Сан Франціско, а 24-го серпня конвенція Демократичної партії — в Атлантік Ситі. Президент назвав конкретно шість справ, що їх хоче мати полагодженими до часу виборів 3-го листопада цього року: 1) закон про громадянські права; 2) плян видачі харчів безробітним на державні марки; 3) закон про боротьбу проти вбогости; 4) програму допомоги так званій Апалачській, хронічно під економічним оглядом пошкодованій смузі земель; 5) медична опіка над старшими віком людьми і 6) підвищення платні державним службовцям.

Ця заява Президента, підтримана арґументом, що нарід має право вимагати від своїх законодавців дії в життьових для народу справах, виявила недвозначно, що Линдон Б. Джансон виступав тут не тільки як президент країни, але і як кандидат Демократичної партії в осінніх президентських виборах. Він рішений зробити з балансу законодатної праці за свого урядування виборчий арґумент. Республіканській опозиції це не подобається, бо вона дійсно опинилася в дуже незручній ситуації: коли республіканці спричиняться своїми голосами в Конґресі до ухвалення будь-котрого з названих угорі законопроєктів, то їхній виборчий противник записуватиме це на свій рахунок, як свою заслугу, — коли ж вони своєю опозицією провалять той чи інший популярний законопроєкт, то Джансон говоритиме у своїй виборчій кампанії, що республіканці саботують корисні для народних мас справи.

З другого боку, не можна відмовити президентові Джансонові заслуги не тільки як зручного тактика на внутрішньополітичному терені, але й як куди кращого й активнішого, ніж Джан Ф. Кеннеді, завця американської парляментарної машини. І дійсно, відколи Джансон перейняв урядування — розвіялась сонливість Конґресу. З великих справ, зголошених президентом Кеннеді, схвалено закон про зменшення податків. Не вважаючи на розпучливий спротив південних демократів, закон про т. зв. громадянські права таки перейшов через Палату Репрезентантів і знаходиться на пленумі Сенату. Інша справа, що з вини „філібастерів", або, уживаючи европейського терміну, обструкціоністів, дебатування над тим законом іде, як по груддї, і якраз за кілька годин перед згаданою пресовою конференцією Президента переведено щойно перше голосування над одною з кількасот зголошених поправок, при чому „інтеґраціоналісти" виграли більшістю — одного голосу. А втім, Президент таки сподівається ухвалення того закону без особливо прикрих змін його сутніх постанов — впродовж найближчих 3 - 4 тижнів.

Коли ведуться дебати над законом про громадянські права, нема шансів для приходу на денний порядок будь-котрої іншої більшої справи. Покищо ніхто не вдоволений з ходу і висліду нарад над отим законом: негритянські організації загострюють свої демонстрації у користь закону і осягають ними протилежний до їх бажань ефект у зрості протинегритянських настроїв. Можна уже нині передбачити, що коли перейде той закон і Джансон схоче використовувати його у своїй виборчій кампанії, то ефект також буде двосічний. А над долею всіх інших згаданих угорі законопроєктів висить в Конґресі великий знак запиту.

К. Крупський

„АМЕРИКА... АМЕРИКА..."

Недавно американська, а також українська преса повідомляла про те, як то у Варшаві молодий поляк втікав до американської амбасади з надією знайти там схоронище від польської комуністичної поліції. Полякові кілька разів вдалося вирватися з її рук і добігти на подвір'я амбасади. Поліцисти спинились біля штахет, не сміючи вступити на територію амбасади.

Американський амбасадор підійшов до втікача і дав йому зрозуміти, що він не може розраховувати на притулок. Коли поляк зрозумів цю відмову, він в розпачі притулився до дерева і пробував говорити щось по-англійськи. Амбасадор зрозумів лише два слова, які той, плачучи, в розпуці белькотав: „Америка... Америка..."

Широковідомий католицький часопис „Ди Реджистер" з 30-го квітня ц. р. приніс статтю під назвою, яка повторює слова польського втікача, що їх зрозумів амбасадор: „Америка... Америка..." Автор статті Френк Морріс порівнює ці два слова з словами Христа, що їх промовив Він, дивлячись на Єрусалим: „Ах, коли б ти знав, що тобі судилось, коли б знав ті дороги, які можуть принести тобі спасення". Навівши ці слова Христа, автор каже, що Єрусалим зломив віру своєю потугою. Тепер, — заявляє він, — чимраз більше маємо доказів, що Америка також затрачує віру через свою могутність. І чимраз більше людей, як той поляк, переконуються в тому і плачуть.

Френк Морріс критикує при цьому недавню заяву сенатора Фулбрайта, називає пропоновані ним способи втримати мир — цинічними способами, які зовсім не пасують до минулої величі Америки. Фулбрайт радить, зокрема, визнати володіння Кастра на Карібському просторі, хоч це й було б для нас „неприємною річчю". Якщо б це навіть і було тільки неприємною, а не смертельно загрозливою річчю, то таке визнання суперечило б традиціям Америки — списати з рахунку кубинський нарід лише тому, що ми достатньо сильні і відпірні на кастрівське трійливо.

Жахливий цинізм, продовжує автор такої „реалістичної" політики додатково може бути ілюстрований аналізою, як її провів Державний Департамент у відношенні до Судану, де, як відомо, північний ісламський уряд жорстоко знущався над християнами з південних околиць. А що бачить в цьому Бюро Публічних Справ при Державному Департаменті? Лише „заходи... інтеґрації південного населення в національне життя Судану". Натомість — пише Ф. Морріс, — наш уряд дуже скоро добачив релігійне гноблення у В'єтнамі. „Америко, Америко, як сумно, що ти розсуджуєш справи на ґрунті політичної доцільности, а не на фактах, якими вони є".

Або цей розцвіт дружби з Нікітою Хрущовим, незалежно від того факту, що він ще й ще раз підтвердив своє бажання видіти червоні прапори довкола всього світу, навіть на публічних будинках у Вашинґтоні.

Гітлер і Сталін у своєму договорі поділили між собою Европу, — пише Ф. Морріс — На ділі наш договір з Хрущовим робить майже те саме. Признанням доброї волі Хрущова та його леґітимности як шановного світового лідера, ми припечатуємо долю Східньої Европи, як його колонії. Тоді, коли ми були вірними своїм ідеалам, поневолені народи хоч мали надію. Тепер вони можуть лише ридати: „Америка... Америка..."

Щойно наведені думки автора католицького часопису, на жаль, нині не є домінуючими в американській пресі, яка в значній мірі потонула в розкладовій ідеї співіснування з комунізмом.

Коли переглядати в американських газетах та журналах статті, писані з нагоди 70-ліття Хрущова, то складається враження, що їх автори зовсім забули про те, що писали про цього совєтського диктатора в перших роках після захоплення ним влади. Просто не хочеться вірити, що це мова про ту саму людину. Американська преса вибілила Хрущова до невпізнання. З сталінського посіпаки, з ката України, різника Будапешту, вовка в овечій шкірі нині роблять героя та борця за мир.

І тому для нас особливо цікавими є думки цього католицького часопису, який ніколи не змінював своєї оцінки особи Хрущова. Коли візьмемо під увагу факт, що американська католицька преса обслуговує 47 000 000 читачів, а до цього додамо також пресу консервативних напрямків, яка в останньому часі дуже активізується проти політики співіснування з комунізмом, то прийдемо до висновку, що ця політика зустрічається з поважною опозицією. Тож можна сподіватися, що президентські вибори матимуть поважний вплив на зміну теперішньої політики.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

Про свободу творчости

„Ніякої «абсолютної свободи творчости» не може бути взагалі... В буржуазному суспільстві ця свобода не що інше, як ілюзія, що прикриває фактичну залежність художника від грошового мішка... Партія засудила ідею мирного співіснування буржуазної і комуністичної ідеологій, закликала творчу інтеліґенцію до збереження в чистоті ідей нашого суспільства".

(„Радянська Культура", 19-го квітня)

„Де придбати пластинки?"

Автор замітки нарікає на те, що пісні українських композиторів на тексти українських поетів — не записується на платівках. Також читаємо далі: „... Немає в продажу й пластинок із записами українських народних пісень, оперних арій... Не знайдеш у грамзаписах і українську оперну класику і сучасні опери, поставлені театрами".

(„Літературна Україна" 3-го квітня).

„Одіссея" українською мовою

Мовознавець - поліглот Борис Тен (справжнє прізвище Хомичевський) закінчує працю над перекладами творів Шекспіра на українську мову, до 400-літнього ювілею геніяльного англійського драматурга. В. Тенові належить також переклад „Одіссеї", що недавно вийшла друком у Києві.

„Шість літ наполегливої праці зайняв у нього переклад з старогрецької на українську мову геніяльного твору старовини".

(„Літературна Україна" з 27-го березня)

Браконьєри чи голодні?..

Як узимку, коли буває задуха, так і весною, під час нерєсту на цінну промислову рибу зазіхають охочі до легкої поживи грабіжники - браконьєри... Вони озброюються остями й рушницями, беруть з собою в човни сіті, щоб колоти, бити, виловлювати все, що попадеться. Треба, щоб на допомогу державним інспекторам прийшло якнайбільше громадських інспекторів, щоб вони взяли під невсипущий нагляд кожне озеро, кожен кілометр ріки. Ось, скажімо, в Черкасах, Запоріжжі, в Новій Каховці при низових спортивних колективах створено народні дружини, які... вдень та вночі несуть вахту на моторових човнах і скутерах..."

(„Україна" ч. 12, березень)

Промисловість і чистота повітря

„... Пляни капітального будівництва газоочисних і пилоловних установок з року в рік виконуються незадовільно. Так плян 1962-го року в цілому по республіці виконано на 63%, а плян 1963 року на 70%"...

(„Літературна Україна" з 3-го квітня).

Дві новини на тему побуту

У Києві — „... до кінця цього року торговельна мережа міста збільшилася на 130 одиниць, а підприємств громадського харчування відкриється ще 82. Тепер у Києві нараховується 1 030 ресторанів, кафе, буфетів, які за день можуть обслужити понад 500 тисяч відвідувачів".

(„Робітнича Газета" з 9-го квітня).

У місті Балті, Одеської області...

„Продавець зважив цукерки, але в папір їх не загорнув. — Дайте книгу скарг! — обурився покупець. Подаючи книгу, продавець виправдувався: — Ми не винні, що райспоживспілка папером не забезпечує...

Тоді покупець видер з книги аркуш і загорнув цукерки".

(„Україна", ч. 11, березень)

Тарас Шевченко — „поет загальноросійський"...

„За змістом і значенням своєї творчости і громадської діяльности Шевченко увійшов в історію світової культури не тільки як геніяльний поет України, як поет загальноросійський, але, поряд з Пушкіним і Міцкевічем, як поет слов'янства, гуманіст світового значення..."

(„Мистецтво", березень-квітень).

„Свобода" віри...

„Релігія не вімре сама собою, без зусиль, без наполегливої роботи. Треба протиставити релігії, — сказав на червневому пленумі ЦК КПСС тов. Л. Ф. Ільїчов, — бойову, наступальну, науково - атеїстичну пропаґанду... Виховання нової людини, подолання в її свідомости пережитків минулого і в тому числі релігійних пересудів є найважливішим, найактуальнішим завданням культармійців республіки".

„Перетворити кожний культосвітний заклад на центр бойової атеїстичної пропаґанди — невідкладне завдання працівників культури".

(„Радянська Культура", 16-го квітня).

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

У справі великодніх послань

В англійському великодньому додатку до „Свободи" ч. 83 надруковано на першій сторінці коротеньку вістку на 19 рядків про те, що Митрополит Української Православної Церкви в ЗДА Іоан Теодорович і Архиєпископ Української Православної Церкви в екзилі Палладій та високі достойники Української Євангельської Церкви видали великодні послання до своїх вірних українців. На тій же сторінці і на дальших того ж додатку „Свобода" вмістила аж три великодніх пасторських листи високих достойників Української Католицької Церкви в ЗДА, які разом забрали аж 647 рядків.

Я, хоч сам православний, звик ставитися з повною пошаною до всіх Українських Церков, неухильно здійснюючи цю засаду на протязі всього свого життя і праці для української громади. В моїй уяві дотепер „Свобода" була висловником тих же засад, служачи цілості української громади в ЗДА та шануючи релігійні почуття і приналежність кожного українця. Факт уміщення в англійській мові великодніх послань тільки українських католицьких церковних достойників, і то аж трьох, і відсутність великодніх послань Владик інших українських Церков, зокрема Православної, ставить під сумнів моє дотеперішнє уявлення про таку лінію „Свободи", або означає зміну дотеперішніх її позицій.

Я був би дуже вдячний, якби Редакція ласкаво пояснила мені цей прикрий випадок нехтування частиною української еміґрації в ЗДА, передплатниками і читачами „Свободи" українцями - некатоликами, зокрема ж православними.

інж. Леонід Романюк

Вияснення Редакції

Відповідь на свої завваги та побоювання автор листа, інж. Леонід Романюк, має у великодньому виданні „Свободи" українською мовою, в якій зроблено саме так, як він рекомендує, надруковано всі надіслані нам великодні послання. В англомовному „Українському Тижневику" надруковано тільки ті великодні послання, які одержано в англійській мові. Не могли ми надрукувати того, чого не одержали.

СЛАВНИЙ ЗЕМЛЯК

Ню Йорк. — У телевізійному огляді („Ті-Бі-ґайд") з 25-го квітня - 1-го травня цього року надруковано редакційну статтю про голливудського кіноактора Джека Паленса, з нагоди його повернення після п'ятилітнього перебування в Европі. У статті згадано, що він народився в українській родині Івана Палагнюка в Латімер, Пенсилвенія. Його батько був бідним шахтарем. Джек Паленс — актор, боксер, поет. Під час війни був пілотом на бомбовику. Повернувшися з війни, виступав у театрах на Бродвеї в Ню Йорку, а також брав участь у багатьох фільмах. Тепер закінчує книжку „Балада про розбитий ніс".

Проф. В. Грудин

Композитор Василь Барвінський

Дуже часто об'єктивна оцінка композитора приходить аж тоді, коли його вже нема на світі. Тоді вороги і друзі об'єднуються в розумінні позитивної критики творів композитора. Тоді замовкає заздрість і перестає бути активною конкуренція.

Про Василя Барвінського можна сказати, що він мав щастя бути визнаним за свого життя, з якого треба виключити десять років заслання. Василь Барвінський був композитором і піяністом; це — щасливе поєднання двох талантів, які допомагають один одному. Автор найліпше розуміє і направильніше може інтерпретувати свій твір.

Василь Барвінський набув добру композиторську техніку у проф. Новака, після чого вчився у проф. Гольфельда. Мені пощастило чути гру В. Барвінського. Він мав добру чітку техніку і співучу, експресивну маніру виконання — цілком своєрідну. Ніхто ще досі не заграв так як він відомий „Хоральний прелюд".

Композитор В. Барвінський працював у різних жанрах: симфонічна поема — „Українська Рапсодія"; камерні твори — тріо, квартет, соната для чельо і фортепіяна, фортепіянові твори та пісні.

Стиль, гармонічна мова, мелодика і архітектоніка цього композитора мають виразні риси власної манери. Модерні кольори його ліпших композицій, на мою думку, не мають впливів інших шкіл европейського мистецтва — це своя власна мова.

Твори В. Барвінського, за невеликим винятком, мають відгомін українських інтонацій, навіть коли він не користується фолкльором. Його гармонії свідчать про тонкий мистецький смак і високу технічну культуру.

Виконавці і слухачі люблять і добре сприймають твори Василя Барвінського, бо його музика тепла, щира і талановита.

Після смерти композитора Барвінського наша відома піяністка Дарія Каранович-Гординська зробила велике концертове турне по багатьох містах, виконуючи виключно твори В. Барвінського.

Я певний, що його музика житиме поруч з ліпшими перлинами світового музичного мистецтва.

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(43)

Ось вона:

„Суєта суєтствій, рече Екклезіяст: суєта суєтствій, всяческая суєта. Кое ізобиліє человіку в всем труді єго, імже трудится под солнцем? Род преходит, і род приходит, а земля в вік стоїт. І восходит солнце, і заходит солнце..." (ст. 64).

А в Шевченка оця провідна думка старозавітнього мудреця висловлена так:

> Все йде, все минає — і краю немає.
> Куди ж воно ділось? Звідкіля взялось?
> І дурень, і мудрий нічого не знає.
> Живе... умирає... одно зацвіло,
> А друге зав'яло, навіки зав'яло...
> А сонечко встане, як перше вставало...

Проте, ми мусимо звернути увагу ще й на те, що ті совєтські літературознавці, які вважають Шевченка за атеїста, кажуть, що він дав „найвищий вияв атеїзму" аж наприкінці свого життя, коли в Петербурзі зустрічався з М. Чернишевським, М. Добролюбовим та іншими російськими матеріялістами.

Не будемо задовго спинятися на Шевченкових поезіях, написаних в останніх роках його життя. Але вкажемо тут тільки на те, що в 1860-му році Шевченко приготовив до друку український буквар (дата цензурного дозволу 21-го листопада 1860), який під назвою „Букварь южнорусскій" появився друком в Санкт-Петербурзі 1861-го року.

На 5-ій сторінці цього букваря читаємо:

> Помолюся Господеві серцем одиноким
> І на злих моїх погляну незлим моїм оком.
> Господь любить свої люди, любить, не оставить,
> Дожидає, поки правда перед ними стане.

Те саме й на 6-ій сторінці. На 7-ій сторінці вміщено Псалом 132, про який відомий вже нам фальшівник Романченко написав, що там є „атеїстична спрямованість" (ст. 92).

Гадаємо, що в цьому псалмі, який, як пише В. Щурат, „належить до найкращих в псалтирі, і з якого Шевченко зробив перлу поезії" (ст. 27), — немає нічого атеїстичного.

> Чи є що краще, лучче в світі, як укупі жити,
> Братам добрим добро певне пожить, не ділити?
> Яко миро благовонне з голови чесної
> На бороду Ааронню спадає росою
> І на шитії омети ризи дорогої;
> Або роси Єрмонськії на святії гори
> Високії Сіонськії спадають і творять
> Добро тварям земнородним, і землі і людям, —
> Отак братів благих Своїх Господь не забуде,
> Воцариться в дому тихім, в сім'ї тій великій,
> І пошле їм добру долю од віка до віка.

В „Букварі" вміщено молитви „Отче наш" і „Вірую", є ще й такий текст: „Ісус Христос, син Божій святим духом воплощений од Пречистої Пренепорочної Діви Марії, научав людей беззаконних слову правди і любови, єдиному святому закону. Люди беззаконнії не няли віри єго іскренному святому слову, і розпняли єго на Хресті між розбійниками, яко усобника і богохула. Апостоли, святії ученики єго, рознесли по всій землі слово правди і любови, і єго святую Молитву" (ст. 8).

Навіть сам Романченко пише, що „Буквар" Шевченка „не можна вважати атеїстичним документом", але він вбачає там „окремі елементи богоборства, окремі критичні висловлювання про релігію, церкву, монастирі, попів" (ст. 92). Ми вже писали, що Шевченкова критика тодішньої російської церкви не має нічого спільного з неґативною поставою до релігії, а тим більше до Бога.

Про це пише о. д-р Петро Дячишин у „Вільній Думці" в Австралії (Сідней, 1961, ч. 11, з 10-го березня) так: „У творах Шевченка знаходимо закид проти казьонної Церкви, що не служить Богові, правді, добру, чоловіколюбію, а служить цареві, помагає йому опановувати людину, благословить його погані діла. Це його обурення проти казьонної Церкви (царська чи нинішня совєтська) знаходить вислів у його творі „Світе ясний! Світе тихий!" Він осуджує таку церкву, її треба викинути: „Будем, брате, з багряниць онучі драти, люльки з кадил закуряти, явленними піч топити, а кропилом будем, брате, нову хату вимітати!"

Ця поезія написана 27-го червня 1860-го року. О. д-р П. Дячишин пише про це далі: „Шевченко так говорить, бо „багряницями закрито і розп'ятієм добито світ ясний, тихий і вольний. Так треба розуміти і поему „Єретик". Церква була тоді в неволі римсько-німецького цісарства (неволя авіньйонська). Сила Шевченка у його вірі в перемогу правди Божої, душі і слова живого".

Ще логічніше обороняє цей Шевченків вірш проти закидів безбожництва акад. Степан Смаль-Стоцький у розвідці „Останній рік Шевченкової поетичної творчости" (Прага, 1937, ст. 5-8):

„Тим то найшли ми і відповідь на питання поета: За що ж тебе, світе, оковано, одурено... — За ніщо! Оковано, одурено царями з неситими очима! Вони до того послужилися багряницями, щоб зверхнім блеском світ одурити і закрити свої погані вчинки, послужитися кадилами і розп'ятієм, щоб хрестом, сфальшувавши науку Христову, його добити, бо, мовляв, така божа воля. Тоді перестав світ бути ясним, тихим, вольним, несповитим, перестав бути людям теплою хатою, з ідеального зробився реальним, а життя на ньому зробилося для людей мукою, пеклом".

Навівши знані вже нам „багряниці й онучі", акад. Смаль-Стоцький пише:

„Та нехай цих слів ніхто не бере за безбожницький вияв Шевченкової душі, як це звичайно робиться, бо це ясно, як сонце, що вони звернені проти царської системи, царської самоволі, що і церкву та віру поневолили, осквернили та поставили собі на службу" (ст. 8).

Поет закінчує поему „Саул" такими вимовними словами: „Горе! Горе! Дрібніють люди на землі, ростуть і висяться царі!"

5-го жовтня 1860 року, отже за півроку до смерти, в поезії „Не нарікаю я на Бога" поет висловлює гаряче бажання, щоб ота нива, яку він оре, засіялась ясною волею і полилася долею:

> Орися ж ти, моя ниво, долом та горою!
> Та посійся добрим житом, долею полийся!
> Орися ж ти, розвернися, полем розстелися!
> Та посійся добрим житом, долею помийся!

Але деколи виринав у нього сумнів:

> Чи не дурю себе я знову своїм химерним добрим словом?
> Дурю! Бо лучче одурить себе таки, себе самого,
> Ніж з ворогом по правді жить і всує нарікать на Бога!

Тільки злобна, упереджена людина може ці слова вважати за доказ, що їх автор був безбожником!

Не був Шевченко і песимістом, бо у вірші „І тут і всюди — скрізь погано", написаному 30 жовтня 1860 року, закінчує він сумні розважання вірою в те, що

> І вже тії хребетносилі
> Уже ворушаться царі.
> І буде правда на землі!

Про цю „правду на землі" Шевченко говорить також у вірші „І Архімед і Галілей" (24 вересня 1860), але там замість слова „правда" стоїть — „люди". У Шевченка ці слова мають тотожне значення, бо, як стверджує акад. Ст. Смаль-Стоцький, Шевченкові „люди служать тільки правді" (ст. 11). Ось закінчення вірша „І Архімед і Галілей":

> Буде бите
> Царями сіяне жито.
> А люди виростуть. Умруть
> Ще незачатії царята —
> І на оновленій землі
> Врага не буде, супостата,
> А буде син, і буде мати,
> І будуть люди на землі.

Шевченкові „люди" це не „люди небораки", що їм потрібні царі, не „собаки", не ті, що „дрібніють на землі", а ті, що ростуть; вони знають, що з ворогом не можна по правді жити, вони вчинять над царями суд і царів „до ката поведуть".

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ДНЯ МАТЕРІ

8-го травня ц. р., минає 50 літ від часу, коли Конґрес ЗДА у Вашинґтоні дав прилюдне признання матерям та призначив другу неділю місяця травня національним святом — Днем Матерей. Вся Америка виявляє прилюдну і торжественну любов та пошану до матерей.

Хоч День Матері у теперішній формі є чимсь новим, то своїм змістом він такий давній, як давнє людство, бо вже Господь Бог Четвертою Божою Заповіддю доручив шанувати і почитати рідну матір. Мати — вже з самої природи, є найдорожчим єством для кожної людської істоти. Буває, що воїни, вмираючи на полі бою, кличуть останніми своїми словами: „Моя Мамо!". То ж і ми стараймося зберегти цей інтимний пієтизм до рідної неньки, яка дала нам життя і виховала нас.

Якщо рідна ненька заслуговує на любов і пошану від нас, то оскільки більше годиться звеличувати в місяці травні нашу Небесну Неньку, Пречисту Діву Марію, Яка дала нам Ісуса Христа, Божого Сина, що спас людський рід, оснував Свою Церкву та залишив нам Святі Тайни, які допомагають нам осягнути вічне спасення.

Наш український нарід, звеличував Пресвяту Богородицю, відбуваючи далекі прощі до відпустових місць, та беручи численну участь у травневих вечірніх Богослужбах, співаючи Молебні в честь Пречистої.

Частина українського народу, переселившись у різні краї світу, забрала з собою і ніжну набожність до Пресвятої Богородиці. Та непривітні умовини життя в діяспорі, далека віддаль від наших церков чи брак відповідного часу на участь в Богослужбах, не дає змоги всім насолоджуватись церковним співом благальних стихир: „За всім молишися, Благая...", що лунає під час травневих Богослужб до Цариці Травня.

Щоб зберегти гарні напіви наших Молебнів, Високопреосвященний Митрополит Кир Амврозій подбав про видання платівок Молебнів до Божої Матері й до Ісуса Христа Чоловіколюбця, на мішаний хор. Численні українські родини вже скористали з тих платівок та насолоджуються гарним співом у своїх домах. Надбання тих платівок буде корисним засобом для виховання молоді, яка в останніх 20-ти роках, із-за воєнної хуртовини, не бачила своєї Батьківщини, і, виростаючи в чужому середовищі, не мала нагоди брати участи в наших прегарних церковних Богослужбах.

Видаючи платівки Молебнів, бажанням нашого Митрополита було, щоб родичі, які не мають можливости приходити зі своїми дітьми на травневі чи червневі Богослужби до Божих храмів, продовжали набожність до Ісуса Христа і Божої Матері при допомозі згаданих платівок. Саме тепер є золота нагода набути грамофонові платівки Молебнів до Ісуса Христа Чоловіколюбця і Божої Матері, закуповуючи їх як подарок матерям з приводу Дня Матері. Цей подарок буде цінний і корисний не тільки для матерей ,але й для їх найдорожчих дітей, внуків чи правнуків, бо він збереже любов до наших традицій.

При цьому годиться пригадати, що старанням нашого Митрополита видано також прегарні, по - мистецьки виконані ікони Ісуса й Божої Матері, що повинні стати справжньою прикрасою наших християнських домів.

Зайвим є заохочувати наших вірних до плекання набожности до Пречистої Діви Марії. Кожна українська родина повинна почуватися до обов'язку вжити справді всіх засобів, щоб в діяспорі зберегти наші церковно - народні традиції та передати їх своїм нащадкам. До цього можуть послужити також грамофонові платівки Молебнів, які можна набути в Сестер Місіонарок у Стемфорді, посилаючи водночас з замовленням поштовий переказ в сумі $ 10 на адресу:

THE ARK, c/o Missionary Sisters of Mother of God, 111 West North Street, Stamford, Conn., U.S.A.

Модернізація Церкви „Господнього Гробу"

В половині квітня ц. р. одно з найбільших св'ятощів християнського світу, старинна церква „Господнього гробу" в Єрусалимі - уперше за свою довгу й достойну історію показалася світові у своїй новій красоті: павутиною віків покриті її старезні стіни заблистіли потоками електричного світла. Досіль єдиним дозволеним джерелом світла були лише воскові свічі.

Ця незвичайна новизна сталася наслідком довгих старань, нарад і остаточної апробати трьох історично-правних "сторожів" Господнього Гробу: Грецького Православного Патріярха в Єрусалимі там таки резидуючого Вірменського Патріярха, а з католицької сторони - тамошніх Отців Францішкан, які мають від давніх століть високопочесний титул: "сторожів Господнього Гробу". В руках представників цих 3 християнських конфесій від давніх-давен лежить контроля, нагляд і так би мовити "співвласництво" цієї найсвятішої пам'ятки християнського світу, тісно сплетеної з терпіннями й смертю Божо- Сина.

Цю справді історичну угоду щодо електрифікації Божого Гробу підписано репрезентантами цих трьох християнських конфесій в приявності високого урядовця йорданського уряду, бо саме в йорданському секторі святого города Єрусалиму лежить свята монументальна будова, церква Господнього Гробу. Підписання угоди щодо електрифікації цієї святині викликало незвичайне вдоволення не лише в Єрусалимі і на терені біблійної Святої Землі, але й скрізь в широкому світі, зокрема там, звідкіль кожного року їдуть у різдвяному й великодному часі масові паломництва у Святу Землю. Відтепер паломники й місцеві вірні матимуть нагоду добре бачити мури й всі закутки цього святого храму, завдяки модерному освітленню. Друга причина задоволення в християнському світі з приводу цієї незвичайної новини-модернізації, це факт, що за стільки століть взаїмних антагонізмів, упередження, ігнорації усіх трьох заінтересованих сторін - уперше вони засіли по-братньому до спільного конференційного стола, і після цілого ряду ділових нарад, остаточно полагоджено позитивно цю, декому здавалось би, таку маловажну справу.

Під час відвідин Святої Землі Папою Павлом УІ, за окремим дозволом всіх трьох офіційно-правних "сторожів Господнього Гробу" заінстальовано на коротко електричні каблі в цій святині, щоб уможливити телевізійним апаратам зафіксувати історичні відвідини Христового Намісника в цьому святому храмі. Як відомо, провізорично заінстальовані каблі були ушкоджені і був малий електричний пожар, негайно погашений вогневою сторожею. Папа продовжав при світлі свічок і лямпіонів свою Архиєрейську Богослужбу на місці положення до гробу знятого з хреста мертвого тіла Спасителя. Таких неприємних несподіванок не буде більше в цьому ,святому місці.

Цього Великодня за старим стилем — тисячі вірних і паломників з усього світу уперше будуть молитися в в потоках електричного світла...

А. Ч.

ЖЕСТ „САМОПОМОЧІ" В ШИКАҐО

Шикаґо. — Дирекція федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" у Шикаґо уфундувала чотирьом членам українських молодечих організацій поїздку до Вашинґтону. Юнаки поїдуть туди на 27 червня, тобто в день відкриття пам'ятника Т. Шевченкові.

Концерт творів В. Барвінського у виконанні Дарії Гординської-Каранович

На початку квітня 1964 р. мали ми приємність слухати концерт творів композитора Василя Барвінського у виконанні піяністки Дарії Гординської-Каранович.

Протягом своєї багаторічної кар'єри піяніста і педагога Дарія Каранович не раз верталася до творів В. Барвінського, а по смерті його взяла собі за обов'язок віддати належну шану талановитому музиці, популяризуючи його ім'я і його творчість концертами для української і неукраїнської авдиторії на американському континенті.

Такі концерти, починаючи з осени 1963 р. в супроводі доповідей про творчий шлях цього композитора відбулися вже в Ню Йорку, Дітройті, Філядельфії, Нюарку, Клівленді, Шикаґо, Міннеаполісі і Торонті.

В Дітройті слово про Барвінського на концерті мав д-р В. Витвицький — композитор і музиколог; в Шикаґо і Міннеаполісі за матеріялами д-ра З. Лиська доповідали місцеві люди, а в інших містах свою доповідь читав сам д-р З. Лисько, який поряд з піяністкою Каранович цим віддав свою шану спочилому композиторові.

Василь Барвінський був довголітнім директором Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові та викладав теорію музики і провадив клясу фортепіяна. Він мав багато талановитих учнів, які пізніше самі стали визначними музиками. Один з них — д-р З. Лисько.

Одною з найздібніших його учениць була й Дарія Гординська - Каранович. По закінченні концертового курсу В. Барвінського, Дарія Каранович 1930 р. брала участь у варшавському турнірі молодих піяністів і своїм виступом спричинилася до того, що Музичному Інститутові ім. М. Лисенка, який вислав її на той турнір, було признано право прилюдности. Це свідчить про непересічні дані Д. Каранович, як мистця-піяністa.

Д. Каранович ґрунтовно перейняла школу Барвінського, який одержав дуже добру музичну освіту у чехів; до того ж знала його ще й як людину і тому вона має велику перевагу над іншими піяністами: спроможність легше і глибше донести слухачеві композиторову думку. Слухачі вдячні піяністці, що вона так чуло представила їм Барвінського, і не один уже висловив думку: треба зробити з його визначніших творів платівку і саме у виконанні пані Каранович, яка так глибоко переконливо виконує його речі, чим допомагає слухачеві краще сприймати ці його твори.

Після концерту — вимін думок. Спостереження багатьох, як діють твори Барвінського на публіку, сходяться: твори недовгі, в програмі дуже вдало укладені по ступені наростання і спадання динаміки, не стомлюють слухача, сприймаються легко. Висловлюють подив: чому раніше не траплялося чути творів цього композитора, таких насичено індивідуальних і разом з тим яскраво народніх.

Досить назвати лише кілька — Прелюд Ц-моль („Патетичний"), Український танок, Заколисна Пісня, Українська Сюїта (остання частина — Варіяції і Фуґа) легко зрозумілі і неукраїнському слухачеві. Бо культурний слухач, вихований на кращих зразках музики різних періодів, вміє цінити і космополітарне і національне в музиці; той, кому зрозумілий Ґріґ, Барток чи Сметана, напевно зрозуміє і оцінить Барвінського.

Дарія Гординська - Каранович виконує почесну місію сіяча й інтерпретатора творів Барвінського. Хочеться бути певним, що український музичний світ — слухачі і музики — відгукнуться на цей гарний почин талановитої піяністки і відповідною фаховою критикою і виданням творів Барвінського, а відповідні чинники подбають, щоб платівка з творів Барвінського стала дійсністю.

Все це важливе ще й тому, що на Україні, де він родився і проживав і яка глибоко відбилася у його творчості, друковані лише його другорядні твори, а кращі з них або десь безслідно зникли або через цензуру не можуть бути видані.

Не досить шанувати всіма вже визнаного одного або кількох мистців. Наша нація багата на таланти. Ми мусимо поставити якнайбільше достойних імен у пантеон слави, належно їх там закріпити зразками їх праці і творчости, а своїм дітям вщепити повагу до вкладів мистців у розвиток культури українців, щоб наше і наступні покоління могли пишатися приналежністю до свого українського народу.

О. Бринь

З НАШИХ БУДНІВ

ПО СВЯТАХ

І так, при Божій помогі та гудовій, весняній погоді, обігнав нарешті Ню Йорк Великдень старого стилю! Вже давно не було під святим Юром так гамірно й багатолюдно, а „Руський Бродвей", тобто 7-ма вулиця, вже давно не багив стільки хрищеного народу і таких красних,фантастигних капелюшків на головах жіноцтва. А тому, що УСК на сам Велицдень переміг у футбольному матгі такого грізного противника, як „Джуліянну", радість наша була повна та й нігим не скаламугена.

До звелигання нашого Великодня великою мірою пригинились новокалендарні гості з усіх-усюдів. Декому з нюйорган могло здаватись, що це він раптом опинився в Пасейку, під церквою св. отця Николая, — стільки довкола вас поміґалось симпатигних облиг із сусідських хуторів!... Звигайно, дорогі сусіди не напрошувалися в гості, ні! — казали вони, — ми приїхали подивитись на Світову Виставку, на це восьме гудо світу, що його вималював Олесь Климко для фірми „Дженерал Моторс", — ну, та раз ми вже тут, а ви так дуже просите, то прийдеться заскогити на пару хвилин, поділитись свягеним яєгком старого стилю.

Дорогі нюйоркгани, буде нам біда з цим Світовим Ярмарком: гості з хати не виходитимуть впродовж двох років! Декому, відай, прийдеться замінити мешкання на готель для приїжджої ближгої ги дальшої фамілії, а самому хіба випровадитись до Гантеру ги на Союзівку. Борці за цивільні права якось слабо досі маніфестують, впоперек дороги не лягають, колового руху не гальмують, так, що з цього боку нема гого надіятись на виругку... Я, наприклад, пробував перестрашити свого кума з Філядельфії кишеньковими злодіями, мовляв, на Ярмарок прийде з Кольомбо, на гостинні виступи, спеціяльна школа кишеньківців, що будуть страшно гистити людські кишені!... Не бере...

— Мене, сказав кум, не обгистять ані не продадуть мені Бруклинського моста, бо я сам батяр зі Львова!

Ну, коли ми вже згадали про Львів, то треба спом'янути добрим словом і „Веселий Львів", що саме в цю суботу загостить до нас, цим разом не на Світовий, а на 24-ий Літературно - Мистецький Ярмарок! Я навіть не знаю, котрий Ярмарок буде мати більше атракціонів — той, Світовий, ги наш, 24-ий, коли взяти до уваги, що до нас приїжджають самі аси і світила від розваги і легкого жанру з Боффало та з Філядельфії! Ірена і Юрій Лаврівські, Марійка Лисяк, Ярослав Пінат - Рудакевиг — це імена, які говорять самі за себе, а керівник тієї карузелі, колеґа Олег Лисяк, теж скаже нам щось до слуху.

Заграницгних гостей підтримає грою на фортепіяні наша рідна Маруся Цісик, яка до регі кажугі, герез тиждень влаштовує свій власний маленький „ярмарок", тобто, я хотів сказати, дає свій перший реситаль в Українському Інституті Америки і ґрегно Вас туди запрошує. Так що у нас, славити Бога, від ярмарків тепер не переводиться, ги то світових ги літературних, музигних ги політигних, — але про ці останні дозвольте не згадувати проти ногі!

Ікер

Звернення до Українського Громадянства Філядельфії й околиць

Українська Громадо!

Цього року відзначуємо 150 роковини народин великого сина України, нашого безсмертного Кобзаря й борця за свободу всіх людей — Тараса Шевченка. Якщо б ми були в Україні, цього року багато з нас поїхало б до Канева, щоб там помолитися на могилі над Дніпром і подякувати нашому духовному Провідникові за його неоцінені скарби палкого слова, які відродили нашу націю й сповняють нас завзяттям до дальшої боротьби за свободу й незалежність України.

Цього року ми єднаємося духом з Україною сильніше, ніж будьколи досі. та ще глибше віримо, що заповіти Великого Кобзаря сповняться незабаром. Ми болієно поневоленням нашої Батьківщини й з жалем приглядаємося, як наш відвічний ворог фальшує твори Тараса Шевченка та намагається представити його як предтечу комунізму й друга Москви, проти якої він боровся ціле своє коротке, але творче життя.

Цілий світ вшановує Шевченка цього року, але тільки вільні українці мають змогу віддавати пошану Великому Кобзареві без фальшу й облуди та бачити його таким, яким він насправді був.

По всіх українських громадах у вільному світі вже відбулися або ще відбудуться врочисті академії й концерти в пошану Великого Кобзаря. Наша громада у Філядельфії та з околиць матиме нагоду виявити своє зрозуміння до високих ідеалів голошених Тарасом Шевченком під час величезного Ювілейного Концерту, що буде в суботу, 23-го травня в Академі оф Мюзік у Філядельфії, Па. Це не буде звичайна академія - концерт, але всенародня маніфестація, яка повинна виявити наш патріотизм і нашу зорганізованість. Це буде наша відповідь ворогові на його зазіхання ширити в наших рядах замішання та розтіч. Тому нехай не буде ні однієї української людини ,яка не взяла б участи в цьому Ювілейному Концерті, що його підготовляється старанно.

Ми звертаємося до Вас, Українські Громадянки й Громадяни, до Вас старших, студентів, шкільної молоді й дітей, своєю участю у згаданому Ювілейному Концерті гідно відзначити великі роковини народин нашого Співця — Кобзаря, щоб оновитися духово й заманіфестувати перед цілим світом наші почування та нашу рішучість не приставати в боротьбі за незалежність нашої Батьківщини.

Ми не жаліли ані труду ані коштів, щоб наші святкування у 150-річчя з дня народин Тараса Шевченка випали якнайкраще. Тепер слово за Вами, Дорогі Громадянки й Громадяни. Не ждіть до останньої хвилини ,але вже тепер масово купуйте квитки на цей Ювілейний Концерт - Академію, від чого в значній мірі залежить успіх нашого величнього свята. Нехай не буде ні однієї української людини, яка не з'явилася б в Академі оф Мюзік, найкращій залі в нашому місті, де ми ще —досі ніколи не давали ніяких власних імпрез, — в суботу 23-го травня 1964 року, в год. 8.15 веч. Придбавши квитки тепер, Ви допоможете нам вив'язатися з великих фінансових зобов'язань, забезпечите собі кращі місця (які є нумеровані) й відгуком на наше звернення, докажете свій патріотизм та зорганізованість.

У Ювілейному Концерті-Академії у Філядельфії, в пошану Великого Кобзаря участь візьмуть також представники федеральної стейтової та міської влади, представники різних організацій та національних груп. Вони повинні бути свідками нашого підйому, нашого завзяття й нашої сили. передумовою чого м. ін. є також те, щоб на залі не було ні одного порожнього місця. Тому не відкладайте закупу квитків.

Гідно вшануймо Великого Кобзаря України й борця за волю всіх людей й докажім, що його заповіти ми рішені здійснити!

29 квітня 1964 р.

За Український Конґресовий Комітет Америки:

Д-р Богдан Гнатюк, голова,
Д-р Олександер Білик, секретар

За Шевченківський Ювілейний Комітет у Філядельфії:

Д-р Вол. Рудницький, голова,
Інж. Михайло Нич, секретар,
Проф. І. Жилавий, Програмова Комісія,
Д-р Микола Ценко, заст. голови,
Євгенія Новаківська, скарбник,
Ст. Спринський, Адміністр. Комісія,
М. В. Дольницький, Пресова Комісія.

На Параді Льояльности у Віллімантик, Конн. відзначено українську групу

Віллімантик, Конн. — У Параді Льояльности в Віллімантик, Конн., взяла участь з ініціятиви УККА барвиста українська група — понад 300 осіб, представники місцевого комітету УККА, що його очолює М. Плеш, Українського Народного Дому, Відділу УНС, Української Народної Помочі, СУМА та ін. з Віллімантику, Бостону, Бріджпорту. Ню Брітен і Гартфорду. Спеціяльним комітетом для участи в Параді Льояльности керував І. Кульматицький. Понад 100,000 глядачів щедро оплескували 350 груп, що брали участь в параді, але найбільше оплесків зібрали українці. Особливий успіх мала українська оркестра з Філядельфії під кер. Р. Зінтнера, складалась з 65 осіб, вдягнених в козацькі костюми. Перед оркестрою виконували танець із шаблями двоє танцюристів. В удекорованій українським і американським прапорами колісниці, подарованій Вол. Найдухом, їхали сім дівчат - українок, між ними й українська королева Паради Льояльности, п-а Христина Майнич. У групі почесних гостей були пані Марія Душник від Союзу Українок, гол. радний УНСоюзу Ярослав Гук, ред. Володимир Душник від УККА. Вони їхали спеціяльним автом на параді, а потім були на прийнятті з сенатором Даддом та ін. Губернатор вітав українську групу в параді по-українському: „Многая літа!" Крім паради, у суботу й неділю в Українському Домі відбувся вибір королеви, про яку згадувано, виступ сумівської мандолінової оркестри під кер. М. Калініченка, товариська зустріч. Душею українського виступу був організатор Василь Шулевський.

Нюйоркська громада перевиконала збіркову квоту на пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні

Ню Йорк, Н.Й. — З комітету Пам'ятника Шевченкові на місто Ню Йорк (Мангеттен і Бронкс), що його очолює д-р Іван Козак, повідомляють, що пожертви на Фонд Побудови Пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, зложені досі організаціями та громадянами цих двох дільниць нюйоркської метрополії, переступили вже суму 30,000 доларів, яка була визначена їм в системі загальної збіркової акції на згадану всеукраїнську ціль. Тим чином названа громада не тільки виконала й перевиконала встановлену їй збіркову квоту, але також щодо висоти зложених пожертв зайняла перше місце поміж усіми українськими громадами ЗДА. Збірка цих пожертв продовжується далі, щоб дати змогу всім українцям стати співтворцями небувалої історичної події, якою буде здвигнення пам'ятника нашому Кобзареві у найбільшій столиці світу. Їхні імена будуть увіковічнені у Пропам'ятній Книзі, один примірник якої буде вмурований у фундамент Пам'ятника.

● **Анастас Мікоян** прибуде 13 травня ц. р. на двотижневі відвідини до Японії. Коли він був там з такою візитою три роки тому, то японська публічна опінія була обурена нетактовними пропаґандивними виступами Мікояна, який, між іншим, будучи гостем у союзницькій з Америкою державі, лаявся і цькував проти Америки.

Доповідь д-ра М. Прокопа в Рочестері

Організуючи публічну доповідь др М. Прокопа, що відбулася дня 19 квітня в залі Українського Народного Дому, місцева Станиця Об'єднання колишніх вояків УПА, ставила собі за ціль звернути увагу українського громадянства Рочестеру на сучасне становище на рідних землях та активізувати питання нашої визвольної боротьби.

В особі д-ра Прокопа станиця знайшла блискучого виконавця цього завдання. У своїй доповіді на тему "Українські перспективи на тлі становища в Україні і у світі", доповідач у прекрасній формі, виповненій глибоким змістом, полонив сотню слухачів,що стежили з напруженням за його вдумливою аналізою та висновками.

Доповідь була побудована на таких основних тезах: В атмосфері коекзистенційної політики назовні та відлиги внутрі, московські централісти спрямовують свої зусилля на піднесення потенціялу московської імперії. Предметом наступу Москви є поневолені нею народи. Коли в періоді Сталіна засобом до цієї мети служив ґеносид-фізичне знищення інтеліґентської верстви, діячів культури, під сучасну пору, методом для такої самої мети є т. зв. політика злиття націй. Тут йдеться про знищення духової самобутности народу. Засобом до цього має служити насаджування чужого елементу на українські етнографічні території та насильне переселювання. Впарі з тим йде русифікація та обмежування прав української мови, штучне вивищування всього,що російське. Слабістю українського народу є також те, що ті, які сьогодні сидять у верхівці УССР, не виявляють таких тенденцій, як напр. польські чи угорські комуністи, що, хоч частинно боронять свої країни перед втручанням Москви. Але цю недостачу у великій мірі вирівнює широкий народний спротив, що виявляється в різних галузях життя. Він зокрема видний серед молоді, яка більше відчуває колоніяльне приниження України і вимагає рівности з Росією. Корисно на українські перспективи впливає також внутрішнє послаблення комуністичної системи у зв'язку з конфліктом в комуністичному бльоці та з прагненнями інших поневолених народів.

Доповідач говорив також про становище українців, що живуть поза рідними землями, зокрема в ЗДА. Він казав,що для того,щоб еміґрація могла нести допомогу народові, з якого вийшла ,вона мусить насамперед зберегти свою духову і організовану силу. Вона повинна втримувати постійні ідейні зв,язки з народом в Україні, а зокрема дбати про те, щоб про Україну знала виростаюча тут молодь. Дискусія, в якій забирали слово п. п. Бараняк, Демиденко, Довбуш, Зубрицький, Заболоцький, Риндзяк, Пристай, Іванців, Білей, Притула, Шевченко, Кольцьо, Савчинський і інші, і яка продовжувалась до пізньої ночі також при чаю, видвигнула ще низку актуальних питань почавши від справ зв'язаних з побудовою пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, через питання взаємин з жидами, росіянами і іншими меншостями, аж до актуальної тепер справи виступу представника місії УССР на університеті Ратґерс. Всі ці питання були обмірковувані в діловій атмосфері. Зрівноважена постава доповідача та точні відповіді знаходили схвалення слухачів. Зборами проводив голова станиці к. вояків УПА, А. Качала, а зустріччю при чаю, мґр. М. Мартинець. А. К-а

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Побір вкладок Т-ва Дністер 430-ий Відділ відбудеться: в неділю 10 травня в Спортовому Клюбі „Тризуб" в год. від 1-3 по пол.; в неділю 17 травня в Укр. Клюбі при Френклін вул. в год. від 11:30-1:30 по пол., в суботу 23 травня в Укр. Клюбі при 23 і Брави вул. в год. від 7-9 веч. — Управа.

ДІТРОЙТ, Міш. Т-во Запорозька Січ 75 Відд. повідомляє, що впродовж місяц.: травень, червень, липень і серпень зборів місячних не буде, хіба будуть непердбачені справи. В. Верещинський, фін. секр. збиратиме вкладки у п'ятниці і суботи від год. 7-9 веч. в УН-Домі при вул. Мартин. — С. Леськів, рек. секр.